

การพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย

Effectiveness Development of Chinese Buddhist Sects

พระศิวฤทธิ์ ชัยทน¹, ศรีปริยญา ฐปกระจ่าง², สโรชนี ศิริวัฒนา³
Phra Siwarit Chaithon¹, Sriprarinya Toopgrajank² and Srochinee Siri wattana³

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา^{1,2,3}
Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand^{1,2,3}
E-mail: Siwarit1990@gmail.com¹

Received: June 8, 2023

Revised: June 29, 2023

Accepted: June 30, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ เจ้าอาวาส หรือรองเจ้าอาวาส ของวัดในสังกัดคณะสงฆ์จีนนิกาย และนักวิชาการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 17 รูป/คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย คือ ควรมีการวางแผนการดำเนินงานและดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ มีการตรวจสอบ และการติดตามประเมินผล รวมถึงควรมีความสามัคคีร่วมมือกันในการบริหารและพัฒนาคณะสงฆ์ มีการแบ่งงานที่ชัดเจน การมอบหมายงาน เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานคณะสงฆ์จีน พัฒนาไปในทิศทางที่ปรับเข้ากับบริบทของสังคมยุคปัจจุบัน แต่ยังคงความเป็นอัตลักษณ์ของตนเองไว้ เน้นจุดแข็ง เสริมจุดอ่อน เร่งสร้างศาสนทายาทเพื่อการต่อเนื่องของการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีเป้าหมายที่ชัดเจน และปรับทัศนคติและความสามัคคีให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การทำงานเป็นทีมช่วยกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากองค์กรภายนอก ใช้หลักพระธรรมวินัยในการบริหารจัดการคณะสงฆ์ควบคู่กับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการพัฒนาคณะสงฆ์ และส่งเสริมให้บุคลากรคณะสงฆ์จีนได้ศึกษาด้านปริยัติ และเน้นเอกลักษณ์ด้านภาษาและวัฒนธรรมจีนอย่างเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ: การพัฒนาประสิทธิภาพ, คณะสงฆ์จีนนิกาย, พุทธศาสนา

Abstract

This article aims to present the effective development of Chinese sectarian organizations. The research model is qualitative research. The key informant is the abbot or the deputy abbot of the temple under Chinese sect and academics from the National Buddhism Office of 17

figures/person, using a specific selection method. The research instrumentare is in-depth interview content analysis.

The results showed that to improve effectiveness of chinese sect organization, there should be a plan for the implementation and implementation of planned plan, with inspection and monitoring and evaluation. Including there should be unity and cooperation in administration and development of sangha. There is a clear division of labor assignment provide opportunities for new generation to participate in administration of chinese sangha. Developed in a direction that is adapted to the context of today's society. But retaining its identity, emphasizing strengths, enhancing weaknesses, accelerating the creation of religious heirs for the continuation of development to be more effective, with clear goals and adjusting attitudes and unity to be in the same direction working as a team helps to solve problems arising from external organizations. Apply the principles of moral discipline in the management of sangha, along with use of good governance in development of sangha and to encourage personnel of chinese sangha to have a formal education and emphasizing the identity of chinese language and culture in a concrete manner.

Keywords: Effectiveness Development, Chinese Buddhist Sects, Buddhism

บทนำ

วัดและคณะสงฆ์เป็นองค์กรหลักในการปกครองคณะสงฆ์ และหน่วยงานในการขับเคลื่อนการดำเนินงานกิจการของคณะสงฆ์และพระพุทธศาสนา พระสงฆ์ยังมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำทางจิตใจต่อสมาชิกของสังคม ให้ความรู้แก่ประชาชน และยังมีบทบาทสำคัญในด้านสาธารณสุข รวมถึงการเมืองการปกครองของประเทศไทย (พระครูโสภณธำรงกิตติ และวรสิทธิ์ เจริญพุ่ม, 2562) ตามบทบัญญัติเกี่ยวกับวัด มหาเถรสมาคมซึ่งเป็นองค์กรปกครองคณะสงฆ์สูงสุดได้มีบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ไว้ว่า วัดมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามความใน มาตรา 31 วรรคสอง และมาตรา 19 แห่งราชบัญญัติคณะสงฆ์ (พระราชบัญญัติคณะสงฆ์, 2535) วัดเป็นสถาบันที่มีความสำคัญต่อประชาชนและยังเป็นองค์กรหลักทางพระพุทธศาสนา กล่าวคือ วัดเป็นที่พำนักอาศัย ศึกษาเล่าเรียน และปฏิบัติตามพระธรรมวินัยของพระภิกษุสามเณร เพื่อเป็นศาสนทายาทในการสืบสานอายุพระพุทธศาสนาต่อไป เมื่อพิจารณาในบริบททางสังคมพบว่า วัดในพระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของคนไทย ชุมชนท้องถิ่น และสังคมไทยเป็นอย่างมาก (พระครูสาคร ธรรมประสิทธิ์, 2564)

อย่างไรก็ตาม คณะสงฆ์จีนนิกายยังคงประสบกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารกิจการของคณะสงฆ์ ได้แก่ ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรและศาสนทายาทในการเผยแผ่ การอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมจีน การศึกษาความยากของพระสูตรภาษาจีน และความไม่สนใจศึกษาหลักธรรมของประชาชน รวมทั้งสถานที่วัดจีนบางแห่งคับแคบ มีมลภาวะจากควันทูบ เป็นต้น (กนกวรรณ โกมลิตธิพงศ์, 2559) สิ่งที่เป็นปัญหาสำคัญของวัดและคณะสงฆ์

ซึ่งไม่อาจปฏิเสธได้คือ พระสงฆ์ขาดการศึกษาพระธรรมวินัยในทางที่ถูกต้อง จึงเกิดปัญหาใหญ่ของคณะสงฆ์ในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ตามมา อันส่งผลกระทบต่อทั้งโดยตรงและโดยอ้อมแก่สถานะของวัดและบุคลากรอันสำคัญของพระพุทธศาสนา นั่นคือด้านการปกครองพระภิกษุสามเณรที่ไม่เป็นไปตามพระธรรมวินัย มีลักษณะเป็นไปตามอำนาจการสั่งการเป็นหลัก กระทั่งคณะสงฆ์ระดับผู้บริหารจำนวนไม่น้อยไม่เข้าใจในอำนาจหน้าที่บทบาทการปกครองตามพระธรรมวินัย และตามกฎหมายเถรสมาคม (พระครูวิสุทธิธาดา นันทคุณ (สรศักดิ์ วิสุทธิธาดาโร), (2559)

ดังนั้น ผู้ศึกษาซึ่งเป็นบุคลากรขององค์กรคณะสงฆ์จึงได้นำประเด็นถึงความสำคัญของประสิทธิผลขององค์กรในการขับเคลื่อนภารกิจของคณะสงฆ์มาศึกษาให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น และผู้ศึกษายังมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาประสิทธิผลขององค์กรคณะสงฆ์มาศึกษาว่า ควรเป็นอย่างไรเพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบายขององค์กรคณะสงฆ์มาศึกษา ในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ส่งเสริมให้บุคลากรมีการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีความรวดเร็ว การบริหารงานของวัดที่ดีในทุก ๆ ด้าน จะนำมาซึ่งศรัทธาของประชาชน และเพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการวัดเพื่อความมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนาให้เกิดประโยชน์ต่อทุกฝ่าย และให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อนำเสนอการพัฒนาประสิทธิผลขององค์กรคณะสงฆ์มาศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

ประสิทธิผลขององค์กรอยู่ที่ความสามารถในการผสมผสาน ส่วนย่อยขององค์กรเข้าด้วยกันทั้งหมด เพื่อไม่ให้งานของแต่ละส่วนซึ่งแตกต่างกันภายในองค์กรเดียวกันขัดแย้งกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างเป้าหมายของบุคคลและเป้าหมายขององค์กร (Schein, 1970, p. 177) ซึ่งมยุรี วรรณสกุลเจริญ และชาญณรงค์ รัตนพนากุล (2563) ได้ศึกษาประสิทธิผลขององค์กร บทความปริทรรศน์ฉบับนี้มุ่งศึกษาการจัดการที่ผู้นำหรือผู้บริหารองค์กรเป็นสำคัญ พบว่า ความสำเร็จขององค์กรจึงขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์กร ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าภายใต้สภาวะของการเปลี่ยนแปลงอย่างสูงนั้น ผู้นำที่มีประสิทธิภาพก็คือ ผู้นำที่มีลักษณะของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะสามารถรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ขององค์กร และก่อให้เกิดประสิทธิผลเป็นอย่างดีแก่องค์กร และคุณภาณัญญ์ สุวรรณนุรักษ์, อรุณ ไชยนิทย์ และภาณุพงศ์ สามารถ (2563) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพองค์กร กรณีศึกษา: สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า (1) ปัจจัยองค์ประกอบด้านการบริหารของสำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านกลยุทธ์ ด้านโครงสร้างด้านการบริหารและการจัดการ ด้านบุคลากร และด้านความร่วมมือของคนในองค์กร (2) ประสิทธิภาพของการบริหารสำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านคุณภาพของงาน ด้านปริมาณงาน และด้านเวลา และ (3) รูปแบบการพัฒนาองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของสำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา คือ การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ภายด้วยการกำหนดกลยุทธ์ โครงสร้างภารกิจ บทบาทหน้าที่มีการพิจารณาจุดแข็งและจุดอ่อนในองค์กร โอกาส และอุปสรรคภายนอกองค์กร

เป็นแผนปฏิบัติการที่อธิบายถึงการจัดสรรทรัพยากรและกิจกรรมให้เหมาะสม และควรคำนึงถึงผลได้ผลเสียของงาน เช่น คุณภาพของงาน ปริมาณงาน และเวลา มีการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างรอบคอบ เพื่อช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายโดยเฉพาะการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)

ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ เจ้าอาวาส หรือรองเจ้าอาวาสของวัดในสังกัดคณะสงฆ์จีนนิกายในประเทศไทย และนักวิชาการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ รวมทั้งสิ้น 17 รูป/คน ซึ่งคัดเลือกจากการเลือกแบบแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากเจ้าอาวาส หรือรองเจ้าอาวาสของวัดคณะสงฆ์จีนนิกาย จำนวน 15 รูป และนักวิชาการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการวัดจีนอย่างน้อย 1 ปี จำนวน 2 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ที่สร้างขึ้นจากรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ประกอบด้วยแนวคำถาม 6 ข้อ คือ 1) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์จีนนิกายในปัจจุบัน 2) ปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย 3) ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย 4) รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย 5) บทบาทของบุคคล หรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย และ 6) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ลักษณะเชิงโครงสร้างในการเก็บข้อมูลจากประชากรเป้าหมาย คือ เจ้าอาวาส หรือรองเจ้าอาวาสของวัดในสังกัดคณะสงฆ์จีนนิกาย และนักวิชาการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้วยผู้บริหารเหล่านี้มีภาระงานที่มากในแต่ละวัน มีผลทำให้เวลาที่ใช้ในการนัดเข้าพบไม่ตรงกัน จึงกำหนดการสัมภาษณ์เชิงลึกแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 30 – 45 นาที โดยระหว่างการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกข้อมูลด้วยวิธีการจดบันทึก และการบันทึกเสียงเพื่อเป็นหลักฐานเชิงยืนยัน สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์รายละเอียดของตัวแปรในกรอบแนวความคิดเพื่อผลลัพธ์ที่ถูกต้องและมีคุณภาพต่องานวิจัยครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยสรุปจากข้อมูลที่ได้รับโดยการบรรยายพรรณนา (Narrative Approach) โดยตีความจากสิ่งที่ปรากฏจากการสัมภาษณ์การดำเนินการขององค์กร การดำเนินการในปัจจุบัน และจำแนกข้อมูลเป็นชุด

2. ตีความและให้ความหมายเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการจำแนกข้อมูลในแต่ละเหตุการณ์ที่ต่าง กัน รวมถึงชุดของแนวความคิดของแต่ละฝ่าย พร้อมกับเป็นการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ที่มีความแตกต่างด้านสถานที่ เวลา และบุคคล (สฤงค์ จันทวานิช, 2554)

3. ตรวจสอบความถูกต้อง สรุปการวิเคราะห์ข้อมูล นำไปสู่การสรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล

ผลการวิจัย

การพัฒนาประสิทธิผลขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย ผลการวิจัยพบว่า จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ เจ้าอาวาส หรือรองเจ้าอาวาสของวัดในสังกัดคณะสงฆ์จีนนิกาย และนักวิชาการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 17 รูป/คน ปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การพัฒนาประสิทธิผลขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย

ประเด็นคำถาม	ผู้ให้ข้อมูลหลัก	สรุปความคิดเห็น
1. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์จีนนิกายในปัจจุบัน	เจ้าอาวาส หรือ รองเจ้าอาวาสของ วัดในสังกัดคณะสงฆ์ จีนนิกาย	- มีการใช้ทรัพยากรขององค์กรได้อย่างบรรลุเป้าหมาย และมีวิธีการจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ - มีการทำงานอย่างเป็นระบบ และมีแผนการปฏิบัติงาน ตามระเบียบของคณะสงฆ์จีนนิกาย - มีประสิทธิภาพพอสมควร
	นักวิชาการสำนักงาน พระพุทธศาสนา แห่งชาติ	- มีโครงสร้างการบริหารงานที่เล็กและมีจำนวนบุคลากร รุ่นใหม่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน รอยต่อระหว่างช่วง อายุ - ด้านปริยัติศึกษายังมีน้อยเกินไป ด้านเผยแผ่ พระพุทธศาสนายังมีน้อย ด้านสังคมสงเคราะห์มี ประสิทธิผลค่อนข้างมาก
2. ปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อประสิทธิผลขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย	เจ้าอาวาส หรือ รองเจ้าอาวาสของ วัดในสังกัดคณะสงฆ์ จีนนิกาย	- ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กร - คุณลักษณะสภาพแวดล้อมขององค์กร - การบริหารจัดการด้านต่าง ๆ เช่น การปกครอง การ ช่วยเหลือชาวบ้าน ชุมชน - การกำกับ ติดตาม ประเมิน ทรัพยากรในองค์กร - การวางแผน นโยบาย อำนาจ หน้าที่ในองค์กร - การพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้บริหารในองค์กร
	นักวิชาการสำนักงาน พระพุทธศาสนา แห่งชาติ	- ปัจจัยเรื่องภาษาจีน ในการดำเนินการขององค์กร การต่อยอดสืบสานน้อยลง ทำให้ประสิทธิผลในการ ดำเนินงานน้อยลงไป - บุคลากรคณะสงฆ์จีนที่เข้ามาบรรพชาอุปสมบทยังมี น้อย - สถานศึกษาสำหรับจีนศึกษายังมีจำกัด
3. ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาประสิทธิผลขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย	เจ้าอาวาส หรือ รองเจ้าอาวาสของ วัดในสังกัดคณะสงฆ์ จีนนิกาย	- การบริหารของผู้นำที่ล้มเหลวด้านงบประมาณ ทรัพยากรมนุษย์ การสื่อสารเทคโนโลยี - การวางแผนนโยบายที่ไม่ชัดเจน

ประเด็นคำถาม	ผู้ให้ข้อมูลหลัก	สรุปความคิดเห็น
		- ขาดทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการช่วยในการบริหารองค์กร - ขาดการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง
	นักวิชาการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	- การสื่อสาร ของคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่ ช่องว่างบางอย่างและความเข้าใจเข้าถึงที่แตกต่างกันไป - ทักษะคติของบุคคลต่อปริมาณที่ได้รับมอบหมาย - ความสมัครสมานสามัคคีของหมู่คณะ
4. รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย	เจ้าอาวาส หรือ รองเจ้าอาวาสของ วัดในสังกัดคณะสงฆ์จีนนิกาย	- ควรมีการวางแผนการดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบ และการติดตามประเมินผล - ความร่วมมือกันระหว่างผู้นำและผู้ตาม - ควรมีความสามัคคี ร่วมมือกันในการบริหารและพัฒนาคณะสงฆ์ - ควรมีการแบ่งงานที่ชัดเจน การมอบหมายงาน - เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานคณะสงฆ์จีน
	นักวิชาการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	- พัฒนาไปในทิศทางที่ปรับเข้ากับบริบทของสังคมยุคปัจจุบัน แต่ยังคงความเป็นอัตลักษณ์ของตนเองไว้ เน้นจุดแข็ง เสริมจุดอ่อน เติบโตทางศาสนาทายาท เพื่อการต่อเนื่องของการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ ยิ่ง ๆ ขึ้นไป - มีเป้าหมายที่ชัดเจน - ปรับทัศนคติและความสามัคคีให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
5. บทบาทของบุคคล หรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย	เจ้าอาวาส หรือ รองเจ้าอาวาสของ วัดในสังกัดคณะสงฆ์จีนนิกาย	- พระสังฆาธิการ เจ้าอาวาส ควรช่วยกันวางแผนการดำเนินงาน การนำไปปฏิบัติ - สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำกับติดตาม ประเมิน พัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานของคณะสงฆ์ให้ดียิ่งขึ้น

ประเด็นคำถาม	ผู้ให้ข้อมูลหลัก	สรุปความคิดเห็น
	นักวิชาการสำนักงาน พระพุทธศาสนา แห่งชาติ	- มีความรู้ความสามารถทั้งทางโลกและทางธรรม - มีภาวะการเป็นผู้นำสูง เสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างคนในองค์กร และประชาสัมพันธ์ให้บุคคลภายนอกทราบ - คณะผู้บริหารคณะสงฆ์เงินต้องกำกับ ดูแล ด้วยความถูกต้องทั้งทางพระธรรมวินัยและกฎ ระเบียบของคณะสงฆ์เงินเอง - สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติในฐานะหน่วยงานรัฐที่มีหน้าสนับสนุน ส่งเสริมฯ จะต้องสนับสนุนส่งเสริมอย่างจริงจัง
6. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรคณะสงฆ์ เงินนิกาย	เจ้าอาวาส หรือ รองเจ้าอาวาสของ วัดในสังกัดคณะสงฆ์ เงินนิกาย	- การทำงานเป็นทีมช่วยกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากองค์กรภายนอก - มีความสามัคคีในองค์กร ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ ปรีกษาหารือกัน - ใช้หลักพระธรรมวินัยในการบริหารจัดการคณะสงฆ์ควบคู่กับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการพัฒนาคณะสงฆ์
	นักวิชาการสำนักงาน พระพุทธศาสนา แห่งชาติ	- เสริมสร้างศาสนทายาทที่ดีในการทำงาน เพื่อพัฒนาองค์กรให้ยั่งยืน เช่น ให้ความรู้คู่คุณธรรม ให้ได้บุคลากรที่จะเป็นฟันเฟืองให้องค์กรดำเนินไปได้อย่างมั่นคง - เพิ่มสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรคณะสงฆ์เงินให้ศึกษาด้านปริยัติ และเน้นเอกลักษณ์ภาษา วัฒนธรรมเงินให้ปรากฏแก่สังคมอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

จากตารางที่ 1 การพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรคณะสงฆ์เงินนิกายสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์เงินนิกายในปัจจุบัน คือ มีการใช้ทรัพยากรขององค์กรได้อย่างบรรลุเป้าหมาย มีวิธีการจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการทำงานอย่างเป็นระบบ มีแผนการปฏิบัติงานตามระเบียบของคณะสงฆ์เงินนิกาย มีโครงสร้างการบริหารงานที่เล็ก มีจำนวนบุคลากรรุ่นใหม่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ด้านปริยัติศึกษาและด้านเผยแผ่พระพุทธศาสนายังมีน้อยเกินไป ส่วนด้านสังคมสงเคราะห์มีประสิทธิภาพค่อนข้างมาก

2. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรคณะสงฆ์เงินนิกาย คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กร คุณลักษณะสภาพแวดล้อมขององค์กร การบริหารจัดการด้านต่าง ๆ เช่น การปกครอง การช่วยเหลือชาวบ้าน ชุมชน การกำกับ ติดตาม ประเมิน ทรัพยากรในองค์กร การวางแผน นโยบาย อำนาจ หน้าที่ในองค์กร การพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้บริหารในองค์กร ภาษาเงินในการดำเนินการขององค์กรมีการต่อยอดสืบสานน้อยลง บุคลากรคณะสงฆ์เงินที่เข้ามาบรรพชาอุปสมบทยังมีน้อย และสถานศึกษาสำหรับเงินศึกษายังมีจำกัด

3. ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย คือ การบริหารของผู้นำที่ล้มเหลวด้านงบประมาณ ทรัพยากรมนุษย์ การสื่อสารเทคโนโลยี การวางแผนนโยบายที่ไม่ชัดเจน ขาดทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการช่วยในการบริหารองค์กร ขาดการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง การสื่อสารระหว่างคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่ทำให้เกิดช่องว่างบางและความเข้าใจที่แตกต่างกันไป ทักษะคติของบุคคลต่อปริมาณที่ได้รับมอบหมาย และความสมัคสมานสามัคคีของหมู่คณะ

4. รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย คือ ควรมีการวางแผนการดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบ และการติดตามประเมินผล ความร่วมมือกันระหว่างผู้นำและผู้ตาม ควรมีความสามัคคีร่วมมือกันในการบริหารและพัฒนาคณะสงฆ์ ควรมีการแบ่งงานที่ชัดเจน การมอบหมายงานเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานคณะสงฆ์จีน พัฒนาไปในทิศทางที่ปรับเข้ากับบริบทของสังคมยุคปัจจุบัน แต่ยังคงความเป็นอัตลักษณ์ของตนเองไว้ เน้นจุดแข็ง เสริมจุดอ่อน เติบโตสร้าง ศาสนทายาทเพื่อการต่อเนื่องของการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป มีเป้าหมายที่ชัดเจน และปรับทัศนคติและความสามัคคีให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

5. บทบาทของบุคคล หรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย คือ (1) พระสังฆาธิการ เจ้าอาวาส ควรช่วยกันวางแผนการดำเนินงาน การนำไปปฏิบัติ มีความรู้ความสามารถทั้งทางโลกและทางธรรม มีภาวะการเป็นผู้นำสูง เสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างคนในองค์กร และประชาสัมพันธ์ให้บุคคลภายนอกทราบ คณะผู้บริหารคณะสงฆ์จีนต้องกำกับ ดูแล ด้วยความถูกต้องทั้งทางพระธรรมวินัยและกฎ ระเบียบของคณะสงฆ์จีนเอง และ (2) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำกับติดตาม ประเมิน พัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานของคณะสงฆ์ให้ดียิ่งขึ้น และสนับสนุน ส่งเสริมอย่างจริงจัง

6. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย คือ การทำงานเป็นทีมช่วยกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากองค์กรภายนอก มีความสามัคคีในองค์กร ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ ปรีกษาหารือกัน ใช้หลักพระธรรมวินัยในการบริหารจัดการคณะสงฆ์ควบคู่กับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการพัฒนาคณะสงฆ์ เสริมสร้างศาสนทายาทที่ดีในการทำงาน เพื่อพัฒนาองค์กรให้ยั่งยืน ให้ความรู้ คู่คุณธรรม ให้ได้บุคลากรที่จะเป็นฟันเฟืองให้องค์กรดำเนินไปได้อย่างมั่นคง เพิ่มสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรคณะสงฆ์จีนให้ศึกษาด้านปริยัติ และเน้นเอกลักษณ์ภาษา วัฒนธรรมจีนให้ปรากฏแก่สังคมอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัย พบว่าการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย ควรมีการวางแผนการดำเนินงานและดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ มีการตรวจสอบ และการติดตามประเมินผล รวมถึงควรมีความสามัคคีร่วมมือกันในการบริหารและพัฒนาคณะสงฆ์ มีการแบ่งงานที่ชัดเจน การมอบหมายงาน เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานคณะสงฆ์จีน พัฒนาไปในทิศทางที่ปรับเข้ากับบริบทของสังคมยุคปัจจุบัน แต่ยังคงความเป็นอัตลักษณ์ของตนเองไว้ เน้นจุดแข็ง เสริมจุดอ่อน เติบโตสร้าง ศาสนทายาทเพื่อการต่อ เนื่องของการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป มีเป้าหมายที่ชัดเจน และปรับทัศนคติและความสามัคคีให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับมยุรี วรรณสกุลเจริญ และชาญณรงค์ รัตนพนากุล (2563) พบว่า ความสำเร็จขององค์กร

จึงขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์กร ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าภายใต้สภาวะของการเปลี่ยนแปลงอย่างสูงนั้น ผู้นำที่มีประสิทธิภาพก็คือ ผู้นำที่มีลักษณะของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะสามารถรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ขององค์กร และก่อให้เกิดประสิทธิผลเป็นอย่างดีแก่องค์กร สอดคล้องกับคุณภรณ์ ฐวรรณนุรักษ์, อรุณ ไชยนิทย์ และภานุพงศ์ สามารถ (2563) พบว่า ปัจจัยองค์ประกอบด้านการบริหารของสำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านกลยุทธ์ ด้านโครงสร้างด้านการบริหารและการจัดการ ด้านบุคลากร และด้านความร่วมมือของคนในองค์กร ประสิทธิภาพของการบริหารสำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านคุณภาพของงาน ด้านปริมาณงาน และด้านเวลา และรูปแบบการพัฒนาองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของสำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา คือ การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพด้วยการกำหนดกลยุทธ์ โครงสร้าง ภารกิจ บทบาทหน้าที่ที่มีการพิจารณาจุดแข็งและจุดอ่อนในองค์กร โอกาส และอุปสรรคภายนอกองค์กร เป็นแผนปฏิบัติการที่อธิบายถึงการจัดสรรทรัพยากรและกิจกรรมให้เหมาะสม และควรคำนึงถึงผลได้ผลเสียของงาน เช่น คุณภาพของงาน ปริมาณงาน และเวลา มีการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างรอบคอบเพื่อช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายโดยเฉพาะการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และยังสอดคล้องกับ Schein (1970) กล่าวว่า ประสิทธิภาพขององค์กรอยู่ที่ความสามารถในการผสมผสาน ส่วนย่อยขององค์กรเข้าด้วยกันทั้งหมดเพื่อไม่ให้เกิดการทำงานของแต่ละส่วนซึ่งแตกต่างกันภายในองค์กรเดียวกันขัดแย้งกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างเป้าหมายของบุคคลและเป้าหมายขององค์กร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 คณะสงฆ์จีนนิกายควรมีการส่งเสริม สนับสนุน การบริหารด้านงบประมาณ ทรัพยากรมนุษย์ การสื่อสารเทคโนโลยี และควรมีการกำหนดนโยบายการดำเนินงานที่ชัดเจน

1.2 คณะสงฆ์จีนนิกายควรส่งเสริมทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการช่วยในการบริหารองค์กร

1.3 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติควรกำหนดยุทธศาสตร์ในด้านการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย และส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง

1.4 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติควรส่งเสริม สนับสนุนการตัดสินใจในการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย เพื่อเป็นแนวทางให้กับเจ้าอาวาสและพระภิกษุสามเณร ในการขับเคลื่อนองค์กรในการบริหารจัดการองค์กร

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาบทบาทของบุคคลหรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกายและปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย รวมทั้งการศึกษา ครั้งนี้ศึกษาเฉพาะองค์กรคณะสงฆ์จีนนิกาย ดังนั้น เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานขององค์กรสงฆ์ในภาพรวมจึงควร

ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างคณะสงฆ์จีนนิกายและคณะสงฆ์ไทย ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพองค์กรคณะสงฆ์ในประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณานันท์ สุวรรณนุรักษ์ อรุณ ไชยนิทย์ และภานุพงศ์ สามารถ. (2563). รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพองค์กร กรณีศึกษา: สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กรุงเทพฯ. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม์*, 7(11), 147-165
- กนกวรรณ โกวิทพิงศ์. (2559). *การบริหารกิจการของคณะสงฆ์จีนนิกายในประเทศไทย* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูวิสุทธธานันทคุณ (สุรศักดิ์ วิสุทธาจาโร). (2559). *การบริหารจัดการวัดเพื่อความมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูสาครธรรมประสิทธิ์. (2564). การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์. *วารสารพุทธมอค์ศศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกลิตาราม*, 6(1), 177-189.
- พระครูโสภณธำรงกิตติ และวรสิทธิ์ เจริญพัฒน์. (2562). การจัดการวัดอย่างมีประสิทธิภาพของคณะสงฆ์ภาค 15. *วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 6(2), 277-298.
- มยุรี วรรณสกุลเจริญ และชาญณรงค์ รัตนพานกุล. (2563). ประสิทธิภาพขององค์กร. *วารสารศิลปะการจัดการ*, 4(1), 193-204.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2554). *การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Schein, E. H. (1970). *Organizational Psychology*. NJ: Prentice-Hall.

